

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-uteza Nr. 20

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe o lună 2 "

N-ri de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utez; Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un și: garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 509.

Seris: nefranante nu se primesc

TRIBUNA

BERZEVICZY.

Facem — și să facă toți câți credeau că Berzeviczy nu va statifica școlile confesionale — amendă onorabilă pentru-că am presupus așa ceva despre actualul ministru.

Cuvintele din vorbirea-program alui Tisza s'au referit adică numai la școlile confesionale maghiare. Celelalte rămănea-vor și pe viitor câmpul larg pe care să se distingă dela notar și până la ministru toți câți au nobila ambiție de a contribui ca naționalitățile să învețe — ungurește și încă bine, nu așa ca până acum, ori cum peste tot, nu s'ar putea învăța într'o școală românească, fie învățătorul acestela chiar din preparandie de stat.

Far ca îndoială să nu mai fie asupra intențiilor lui Berzeviczy, să citim numai comunicatul despre cele discutate în sinul anchetei inspectorilor școlari regești. Presa maghiară întreagă publică adică următoarele:

«Berzeviczy Albert, ministru de culte și instrucțiune publică, în decursul discuțiunii a făcut necesar să reflecteze la cele zise de inspectorul școlar Kozma Ferencz despre statificare. De când s'a format adică noul minister s'a accentuat adesea, că în ceea-ce privește statificarea școlilor, o să fie un regres. Odată a protestat deja în-contra acestei însinuări și profită ș-acum de ocazie ca să declare din nou, fără în-conjur, că va continua în același spirit ca predecesorul său acțiunea de statificare a școlilor elementare; aceasta cu atât mai osebit, cu cât predecesorul său în ce privește direcția de statificare a școlilor se

basează pe principiile cărora a servit deja, ca secretar de stat sub predecesorul său. Declară că și d'aci încolo pretutindeni, unde interese mari naționale vor cere, nu se va da înlăturî dela statificare. Se înțelege, nu este aderent al statificării generale; în calca acestela stau înd-osebî greutăți financiare multe. Dar nici nu consideră că este îndreptătit să se refuze colaborarea culturală al unor factori patrioțici și merituosi. Ministrul accentuează însă, că pretutindeni unde pe base confesionale nu se pot rezolva scopurile de stat ori unde învoirea tuturor factorilor fac cu putință, acolo necondiționat se impune statificarea.»

Ce înțeleg actualii guvernânți sub cuvintele «interese de stat» și cu ce mijloace caută să realizeze cu o zi mai înainte «scopurile de stat», așa credem, nu trebuie să demonstrăm. Știm doar cu toții, că nu e un singur fruntas maghiar care să nu jure că-i interes mare de stat ca liii naționalităților să învețe în școli mai presus de toate — ungurește, că, prin urmate, e înaltă țintă de stat să se facă școli maghiare chiar și prin țărani care în țara Ungur viu n'a văzut nimeni. Far ca să se poată face toate acestea, bine înțeles, trebuie nelezit drumul: școlile confesionale ale naționalităților caută să fie reduse. Ceea-ce ear nu va fi greu. De aceea sunt inspectorii: să vadă că nu-s destul de igienic clădite, ci-s defectuose: învățătorii nu-s destul de bine plățiți și nu-și primesc regulat salariul — ceea-ce larăși va fi cu atât mai ușor de stabilit, cu cât guvernul vrea — prin lege — să stabilească minimul de leafă la 400 fl. pe an, sumă pe

care nu vor putea să o dea cel puțin 20% din școlile confesionale...

Scurt: marsruta în ministerul de culte și instrucțiunii publice e dată, ori mai bine este de multă vreme cunoscută, căci nici sub Berzeviczy nu s'a schimbat nimic în favorul nostru, ci frasele lui Tisza — privitoare la considerația ce ar fi având pentru școlile confesionale, se referă cel mult la școlile catolice de sub patronajul episcopilor... Ale noastre vor avea și d'aci încolo să treacă peste intemperiiile cari au bântuit și în trecut...

Un motiv acesta de a ne strânge cât se poate de mult rindurile și toți, ca un singur om, să ne înșurim în tabăra rezoluțiilor gata a sta în lupta de defensivă ce tot mai întezit ni-se impune.

— Instalarea guvernatorului din Fiume. Duminică a fost instalat în oficiu noul guvernator al orașului Fiume, baronul Ede Rosner. Noul dignitar a fost primit foarte călduros din partea Fiumezilor, ear instalația a fosî serbată în tot orașul. S'au dat și petreceri. Instalația s'a întemplat în sala orașului numită „rappresentanza” înainte de amezăi, apoi după amezăi noul guvernator a primit deputațiunile, cari l'au salutată. Seara s'a dat banquet la palatul guvernatorului. Estă amănuntele instalării noului guvernator: Baronul Rosner și secretarul său Manasterioti au sosit cu trenul expres dela Budapesta dîmîneța la 7 ore. Primirea în Fiume a fost foarte călduroasă. Gara și împrejurimile ei era ticsită de un public ales. Pe peronul garei așteptau deputațiunile orașului în frunte cu primarul Francisco Vio, vice-primarii Andreas Bellen și A. I. Luppis, contra-admi-

PAGINI INEDITE DIN VASILIE ALEXANDRI.

MARGARITA.

2.

— D-na mea, răspuse Alexis, voi mărturisi că am simțit o mare bătae de inimă, când mă apropiam de fruntariile Moldovei. Toate suvenirile din copilărie se deșteptară în minte-mi și formaseră un cortegiu ademenitor, care mă îmbătă prin imaginile fermecătoare ce-mi prezentau. Eram, într'un cuvânt, că am să intru în raț, nici măf mult nici măf puțin; însă când am sosit la Mihaileni, am găsit raiu cam glodos și locuitorii lui cam nespălați, fiind în loc de îngeri, niște jidani în halaturi rupte de pielea dracului... Raiul se prefăcuse în purgatoriu, ca să nu zic în iad.

Damele începură a ride, ear Alexis, încurajat, urmă cu descrierea călătoriei sale în compania harabagiului, voiaj comic și plin de întâmplări cari ațitau risul. D-na Dorian și cu Margarita găseau multă plăcere a-l asculta, căci el avea un spirit original, o convorbire fină și variată. El grăi de Paris cu entuziasm, măf cu seamă că Margarita manifestase o mare dorință de a visita frumoasa capitală a Franței. Apoi afirmă admirarea lui pentru literatura franceză, înaltă până la ceruri pe Lamartine, pe Victor Hugo și măf ales pe Alfred de Musset, căci acest poet era poetul favorit al Margarinei... Și astfel, pe nesimțite, începu a se naște o comunitate de idei și simpatii între amândoi.

Un servitor aduse tablaoa cu ceaiul. Margarita umplu ceștile de porțelană de Saxa și oferi una lui Alexis, întrebându-l dacă-i place

ceaiul dulce, sau fără zahăr precum obișnuiesc Chinezii.

— Chinezii, răspuse tinerul, au dreptate să prefere această băutură sadea, căci aromul ei este astfel măf tare, însă eu sunt de părerea papagalului dv., care vë cere o bucăică de zahăr.

În adevăr, pasărea sburase pe piano și se rotea grațios pe dinaintea stăpânelui, băguind toate cuvintele ce învățase. Margarita îl sărută, desmerdându-l și-i dete partea lui de biscot.

— Ce pasere curioasă! observă d-na Dorian: astfel e deprinsa cu fiica mea, că nu vrea să primească mâncare decât numai din mâna ei. N'am văzut încă o așa simpatie... Pe toți și chiar pe mine, ne mușcă réu când vrem să o luăm pe deget, ear' când vede pe Margărita își întinde penel, se gudură și face toate cochetariile...

— Imi dai voce, d-nă, să cerc și eu a lega amicie cu ei? întrebă Alexis pe Margarita, luând o bucăică de zahăr în mână.

— Bucuros, însă să nu vë muște.

Alexis începu a zice cu glas blând: „Giali, Giali, îi frumos, Giali,” și pe loc papagalul căutând cu coada ochiului, se apropia încet, repetând: Coco, Coco și se sui pe degetul lui Alexis și luă zahărul fără nici o șială.

— Maman, maman, strigă Margărita: privește minune! Giali se arată amic cu dl A.

— În adevăr, e lucru de mirare!... se vede că dl Alexis are talentul de a îmblânzi fiarele sălbatic.

— Giali, fiară sălbatică? Auzi Giali cum te ocărește maman? Giali frumos, Giali drăgălaș... Vin'aici Giali, vin?

În zadar însă Margărita îi prodiga cuvinte desmerdătoare și-i arată bucăi de zahăr și de biscot, pasărea alinată își plecuse capul și Alexis îi ciugulea cu degetele penel dela gât.

El răspundea încet la glasul stăpânelui sale, dar nu se mișca din loc.

— Pare-mi-se, observă d-na Dorian, că favoritul tîu, Margărita, îți face neșdelități și că s'a dat în dragoste cu dl Alexis. El nici nu măf vrea să știe de tine și tu ești geloasă... o vëd în ochii tăi, ... ești geloasă.

Zicând acestea, începu a ride cu hohot.

Papagalul se trezi de odată ridicându-și capul, își desfăcu aripile în formă de evantai și imita risul vesel al d-nei Dorian, apoi își luă sborul și se puse pe umărul Margarinei.

— Vezi, maman, că l'ai calomniat pe Giali? El tot măf iubește de o potrivă și pe dl Alexis. El ne unește pe amândoi în aceeași simpatie.

(Va urma).

— Omagii Carmen Sylvei. Numărul din urmă al revistei literare „Luceafărul” este un omagiu adus marelui scriitor Carmen Sylva. Cuverta revistei înfățișează pe regina-poetă la vârsta de 60 ani, desen de talentatul pictor V. Simonescu. Oct. T. Taslăuanu a scris biografia augustei scriitoare. Ni-se dă apoi portretul principesei Elisabeta de Wied (la vârsta de 19 ani) precum și cel admirabil reușit: Carmen Sylva în costum națio și la urmă Castelul Peleş, unde neîntrecută mtoare plasmuit-a atâtea capete de operă. Se mp duce din poveștile Peleşului „Peatra arsa,” ase Goga dă escelente traduceri.

ralul Maurice Sachs, generalul corp-comandant Csanády Arthur. Sosind noul guvernator a fost binevenat din partea primarului Francisco Vio. Baronul Rosner i-a răspuns îndată Apoi toată societatea a luat birji și a plecat în oraș. In prima trăsură, trasă de patru cai albi, ședea guvernatorul și primarul Vio. Orașul era frumos decorat cu steaguri. Punct la 12 s'a deschis ședința festivă în sala „rappresentanza“. La intrarea guvernatorului în sală deputații orașului și publicul a erupt în strigăte de „evviva!“.

Guvernatorul mulțumește pentru frumoasa primire, ce i-s'a făcut, și promite, că va avea tot-deauna înaintea ochilor numai înaintarea și înflorirea orașului. In tot decursul vorbirii a fost aclamat cu strigăte de „evviva!“ și „bravo“. I-a răspuns primarul Vio mulțumindu-i pentru respectul ce arată limbii italiene și pentru scopurile bune ce le urmărește. Cu aceasta ședința s'a încheiat.

După amiază noul guvernator a primit deputațiile, cari l-au binevenat și i-au urat mulți fericiți ani. Seara la 7 noul guvernator a dat un banchet, la care au fost invitați onorațiilor orașului, precum: primarul Vio, generalul Csanády, contra admiralul Sachs, consulul-general Lebrecht și toate persoanele alese ale societății din Fiume.

Noul guvernator a primit o mulțime de telegrame, între cari mai călduroasă este a episcopului Sigmund Bubicl

Conflictul ruso-japonez.

Un redactor al marelui ziar berlinez, „Localanzeiger“, telegrafează din St. Petersburg numitului ziar, că a avut ocazia de a vorbi cu un ministru rus în activitate. Ministrul a declarat înaintea ziaristului, că Rusia încă nu a trimis nota diplomatică la Tokio. Părțile mai importante ale acestei note sunt următoarele: Rusia nu va mai tracta cu Japonia în chestiunea Mancuriiei, căci aceasta o privește pe China, ear' nu pe Japonia. In privința Coreei de nord tot așa nu poate da mai mari concesii, decât a amintit în nota diplomatică precedentă. Relativ în Corea de sud declară, că va da Japoniei mari concesii economice, dar nu va lăsa să ocupe puncte strategice. Ministrul rus a mai zis, că artileria rusească din Asia de est, e provăzută cu tunuri de tiragiu rapid și că cu toate stăruirile țarului de a menține pacea, conflictul Ruso-Japonez va putea fi rezolvat numai prin războiu. *Declarația de războiu nu va mai întârzi.* Pregătirile de rebel costă pe Rusia 450.000 coroane pe fiecare zi.

Londra, 1 Februarie. Ziarul „Daily Mail“ primește din Tokio următoarea telegramă: Intregul popor japonez condamnă purtarea guvernului, care întârzie cu declararea de războiu. Micadoul primește zi de zi o mulțime de petiții, cari accentuează necesitatea războiului. Liga anti-rusească amenință cu moarte pe prim-ministrul care e omul păcii.

Londra, 1 Februarie. Ziarele de dimineață primesc toate știrea, că guvernul japonez asteaptă pe Mercuri sau pe Joi răspunsul Rusiei. Presa guvernamentală japoneză scrie în ton optimist și speră rezolvarea pacifică a conflictului Ruso Japonez.

„ul Express“ anunță, că cenzura japoneză a confiscat ziarele cari anunță mobilizarea armatei sau alte lucruri strategice. încât să corespunde turcerne.

Un vicișpan șovinist.

Arad, 2 Februarie.

Cunoscutul vicișpan șovinist al comitatului Cenad, a mai aflat un prilej, d'a se putea vorbi despre dânsul în lumea mare.

Se știu că astă-vară era slăvit de ziarele șoviniste *Návay* Lajos vicișpanul Cenadului, pentru-că propusese în congregație, în contra ordinelor ministrului președinte Héderváry, refuzarea primirii dării și oprirea înrolării voluntare a tinerilor în armată.

Scăpând numai cu laudele ziarelor și nepedepsindu-se însubordinația unui funcționar public, care îndemna din oficiul său, poporațiunea de a usa de arme revoluționare, dl *Návay* a prins curagiu și face acum un paș mai departe.

In ședința de ieri a congregației comitatului Cenad, șovinistul din Cenad aștați de vicișpanul *Návay*, la propunerea lui au respins un rescript al cancelariei de cabinet a *Majestății Sale* pentru-că era scris nemțește și față de gravamenul de drept public (așa glăsuiește concludul) *cer sanare dela legislație*. (Proces disciplinar *Majestății Sale!* Culegătorul.)

Șovinismul bolnăvicios își produce aberații săi: de sigur un caz interesant al psihologiei șoviniste este și dl *Návay*. Suntem însă curioși a ști până când nu va fi luat sub observație dl *Návay*, din punctul de privire al acestor simptome.

Știri locale.

Congregația comitatului. Pe 13 l. c. se va convoca congregația extraordinară a comitatului Arad. La ordinea zilei sunt mai multe obiecte importante, între altele, felicitarea guvernului Tisza, afacerea resvrătirii din Talpoș și restaurarea comisiunii verificatoare. Clubul comitatens român, va lua de sigur dispoziții, după-ce se vor împărți convocatoarele.

Prânz în Comitele-suprem. Comitele suprem dl *Urbán Iván*, a dat Duminecă un prânz, la care au fost invitați conducătorii institutelor financiare din Arad. Au luat parte: Dr. Nicolau *Oncu*, directorul executiv al „Victoriei“, Bernat *Natland* directorul executiv dela „Polgári takarékpénztár“, Emil *Reiber*, șeful filialei bancii Austro-Ungare. *Heinrich Sándor*, directorul executiv dela „Aradcsanádi takarékpénztár“, *Ring Géza* directorul executiv dela Aradmegyei takarékpénztár, *Laczay Endre* director executiv la „Aradi ipar és népbank“ și membrii direcțiunii și comitetului de supraveghere dela „Polgári takarékpénztár“.

Adunări generale. Două, din institutele de bani din Arad: *Aradi Első Takarékpénztár* și *Aradi Polgári Takarékpénztár* și-au ținut Duminecă înainte de amiază adunările lor generale.

Eveniment mai însemnat s'a întâmplat în adunarea institutului Aradi *Első Takarékpénztár*, care a decis *urcarea capitalului social*, spre care scop pe 21 Februarie va convoca adunare generală extraordinară.

Depunerea jurământului noului jude de tribunal. Nou numitul jude la tribunalul din Arad dl *Lehrmann Viktor*, mâne va depune jurământul oficios, în ședința plenară a tribunalului. Noul jude mâne își va ocupa și

postul și va fi împărțit în secția civilă. Tribunalul câștigă o putere eminentă în noul jude.

Din străinătate.

Congres irredentist în Milano. De vre-o câte-va zile s'a deschis sub presidenția lui *Ricciotti Garibaldi* congresul irredentist în sala „Circolo Patria“ din Milano S'au prezentat aproape toți membrii ligei „Pro Trieste et Trento“ și s'a discutat modul, prin care s'ar putea Italianii locuitorii în Austria apăra în contra pangermanismului. Ședința a hotărât să trimită un comitet separat, pentru a agita în toată Italia în favoarea Italianilor de prin Austria. Seara s'a dat un banchet, la care între mulți alții s'a prezentat și redactorul șef al ziarului croat „Iadran“, *Rajnici*, care a ținut și un discurs accentuând lipsa de a se uni Italianii și Croații în contra pangermanismului. A zis, că Italianii și Croații nu au de ce să fie dușmani. E adevărat, că sub domnia absolutistică s'au ivit între ei oareși-cari diferențe, dar aceste trebuiesc acum uitate, căci pangermanismul amenință ambele neamuri. Se cere așa-dar ca Italianii împreună cu Croații în înțelegere să respingă atacul Germanilor și să își câștige cât mai multe și mai largi drepturi în Austria.

Cuvintele dr-ului *Rajnici* au fost primite cu mare însuflețire din partea Italianilor și președintele *Ricciotti Garibaldi* a răspuns vorbirii lui *Rajnici* cam prin următoarele cuvinte: Într'adevăr lupta e condamnabilă. Ar trebui, ca toate națiunile să trăiască în bună înțelegere una cu alta, ear nu să se subjuge. Ear în lupta pentru drepturile naționale tinerimea trebuie să arate mai mare activitate.

La finea discursului *Garibaldi* și-a exprimat speranța, că pe viitor cele doua neamuri asuprite, Italianii și Croații, vor trăi în înțelegere unul cu altul și vor lupta împreună în contra pangermanismului.

Noua lege de presă în Bulgaria.

În Bulgaria s'a propus o lege contra atacurilor aduse prin presă împotriva prințului și a familiei lui. Legea cuprinde pedepse draconice: închisoare până la zece ani, amendă până la 10.000 de lei etc. Instruirea afacerilor se va face până în 7 zile, apelul până în alte 7 zile, tot în 7 zile și recursul. Nu e vorba de termenul de apel e-c., ci în aceste termene se va și judeca.

Nu se admit jurați. Legea a provocat cea mai mare indignare.

In privința acestui proiect, Agenția română ne comunică din Sofia următoarea telegramă cu data de 14 c.:

După o ședință foarte agitată, Sobrania a adoptat în prima citire noua lege asupra presei. Ședința a trebuit să fie ridicată din cauza rezistenței opoziției.

Romanul lui Matasich-Keglevich.

Fostul locotenent *Mattasich*, care în urma relațiilor lui de dragoste cu principesa *Luisa de Koburg* a fost purtat atât de mult pe aripele faimei, este acum din nou obiectul predilect al lumii seitoase de senzații.

Locotenentul *Mattasich* scoate o carte în care istorisește singur toate peripețiile romanului său, voind să coregă multe erori și mistificații a adevărului, cari s'au răspândit tendențios pentru compromiterea sa și justificarea măsurilor luate în contra sa și a principesei *Luisa*.

Cartea n'a apărut încă, dar *Mattasich* a comunicat unele părți din ea, unui ziar din New-York. El a declarat, că toate scrisorile lui sunt bazate pe adevăr și că urmărește nu atât rehabilitare sa cât mai ales a procura o rază de mângâiere pentru suferințele nemeritate ale principesei.

Istorisirea, estrem de interesantă, începe prin a arăta în ce împrejurări a legat cunoștința

cu principesa, despre care zice că este cea mai frumoasă femeie ce în viața sa a văzut și de care s'a aprins din primul moment, cu o pasiune estremă. Nouă luni de zile se întâlneau zilnic, printre șirul de arbori ai Praterului din Viena, și se salutau, fără ca să fi schimbat un singur cuvânt la olaltă.

Numai într'un bal în Abbazia l-a prezentat un oficer de marină principesei, care încă în seara aceea l-a și rugat să-i fie instructorul de călărit.

La tot cazul partea cea mai pasionată a cârții este cea, care tratează duelul său, cu principele Filip de Koburg, bărbatul principesei. Asta fostul locotenent o povestește astfel.

Duelul cu bărbatul

În luna Februarie a anului 1898 am primit martorii principelui, pe ministrul de honvezi baronul Fejérváry și generalul Wurmbbrand. Condițiunile duelului erau: schimb de trei glonțuri și dacă nu e rănire, continuare cu sabia până la incapacitate.

În 18 Ianuarie, ziua nașterii principesei, a avut loc duelul, în școala de călărit din Viena. Principesa, care petrece în Nizza, n'a știut nimic de duel. Când m'am prezentat în societatea martorilor mei pe teren, s'a apropiat de mine baronul Fejérváry și m'a rugat, să mă prezint principelui. Pân'aci adevărat nici nu-mi văzusem rivalul. Dar eu n'am vrut să mă prezint și m'am bătut cu un adversar, căruia nici odată nu-i fusese prezentat. Principele a țintit, eu am slobozit arma în aer și fiindcă nu m'a nimerit, am prins săbiile. Ș'aci am voit să-mi cruț adversarul.

Pe când ne încrucisam săbiile, am schimbat câteva cuvinte cu martorii mei și unul dintre dînșii mi-a șoptit:

— *Trage-i una fără cruțare.* Și i-am rănit brațul drept. Îndată ce s'a terminat duelul și principele a putut fi asigurat că va fi ear primit la Curte, ne-am despărțit. Înainte de asta însă, s'au aprobat martorii contrari de mine și strângându-mi mâna, mi-au zis, că m'am purtat demn de un cavalier.

Cea mai frumoasă zi.

Am grăbit, să vestese pe principesa, asupra celor întâmplate. Depeșa ce i-am trimis este următoarea:

„Câte-va momente mai înainte am duelat cu prințul, bărbatul D-voastră. L-am rănit, dar nu vă speriați, rana e ușoară.“

Peste câte-va ceasuri a sosit răspunsul acesta:

— *Aniversarea aceasta a nașterii, este cea mai frumoasă zi a mea.*

Tot în anul acesta, în April, s'a logodit fata principesei, care a făcut o vizită părinților mirelui. Principesa Luisa, contesa Fuger și eu, am plecat la Londra. Într'astea a ajuns în publicitate scandalul cambiilor și principesa s'a hotărât să roage pe Regina Victoria ca să-i pună la dispoziție o sumă mai mare de bani.

Locuim cu toții în otel „Metropol“. Planul însă n'a reușit, pentru-că regina călătorise cu câteva zile mai înainte la Nizza.

Principesa, pe care o umpluse de groază, posibilitatea unor desbateri a scandalului, înaintea tribunalului, mă sfătuia să fug cu dînsa în America.

În conștiința nevinovăției mele, n'am vrut să primesc propunerea și am dus-o în Croația, în castelul părinților mei, din Lobor. Tatăl meu vitreg, îndată ce a aflat de sosirea noastră, a plecat la Zagreb. Mama, contesa Keglevich ne-a primit foarte afabil, dar mai târziu și dînsa a plecat la Zagreb, fiindu-i frică de urmările faptelor noastre. Advocatul bărbatului principesei Dr. Bachrach, îmi făcea diferite oferte. Între altele

îmi promisese o sumă considerabilă de bani, ca în schimb să părăsesc pentru totdeauna pe principesa.

Am respins oferta. Și numai după asta, am fost citat înaintea tribunalului militar și în 9 Maiu 1898 am fost deținut, în otelul Pruchner din Zagreb. Principesa încă a fost deținută. Eu am ajuns: *în temnița. dînsa: în casa de nebuni.*

Înfăptuirea din Coswig.

După trei ani și jumătate, am fost grațiat. Principesa a primit știrea din ziare. Eu am plecat la Viena și nu peste mult am observat că sunt impresurat de detectivi. Cătră sfârșitul lui Noemvrie, aveam destul bani, să-mi esecut planul, care anî întregi mi-a apăsât sufletul: să vorbesc cu principesa.

Un prieten din Dresda, m'a obligat la multă recunoștință, stându-mi în ajutor. Încă în ziua sosirii mele în Dresda, am plecat la Coswig. Acolo mi s'a spus, că principesa face plimbări cu trăsura și în adevăr am văzut-o, de pe fereastra hotelului, trecând cu trăsura. Ea nu m'a observat. A doua zi, mi-am câștigat o bicicletă și m'am dus din Coswig în Lindendorf. În toate părțile, pe unde obișnuia a trece cu trăsura, m'am invirtit, dar n'am văzut-o.

A treia zi am întâlnit-o; era însoțită de medicul Dr. Pierson și actuala-i damă de curte, d-șoara Schemer. Principesa m'a recunoscut, a devenit palidă, s'a întors spre mine și părea a leșina. M'am îndepărtat la moment, pentru-că nu voiam să stric treaba, și pentru-că eram sigur că principesa, dacă îi va fi numai posibil, mâne și d'aci încolo în fiecare zi, se va prezenta la aceeași oră. A doua zi a plouat, așa era puțină speranță, că va eși la plimbare. Dar a doua zi, am văzut-o, la aceeași oră, în același loc. Dama de curte mi-a făcut semn, să intru în pădure. Am intrat. Principesa a părăsit trăsura și după cinci ani de suferințe nedescrise, am revăzut-o, am vorbit cu dînsa. Era îmbrăcată în negru. Răzimată de un arbore, cu ochii înecați în lacrimi, mi-a zis:

— *Mai este Dumnezeu!*

Vre-o zece minute a durat petrecerea noastră împreună, dama de curte stătea mereu în apropierea noastră. Sperând, că ne vom întâlni zilnic, n'am făcut planuri pentru viitor. Dar D-rul Pieresn, care m'a descoperit cu detectivi, a interzis principesei plimbările, pe timpul întregii mele în Dresda. Ca să nu înaspresc regimul din internat a principesei, am părăsit ținutul.

Din Dej.

Românii la congregație. — Vorbirea d-lui Dr. Vajda-Voevod. —

Dej, 30/I n. 1904.

Eri, în 29 Ianuarie n., la congregația de iarnă a comitatului nostru Solnoc-Dobăca, limba română și-a eluptat și în practică dreptul ei.

După huiduirea de mai înainte (cu ocaziunea instalării noului comite suprem la 11 Ianuarie) ceata Românilor cu suflet curat s'au hotărât să lupte cu toată înverșunarea. Și eată, a succes!

La punctul 7 din program: »Inștiințarea contelui Tisza despre numirea sa de ministru-președinte și formarea cabinetului«, a luat cuvîntul în limba românească domnul Dr. Al. Vajda și a rostit vorbirea aci alăturată.

La început earăși i-a apucat nervozitatea pe șoviniști, — dar la somarea repețită și energică a comitelui suprem, de voie — de

silă s'au mai calmat, o parte mică dintre ei a părăsit sala. Ceialalți au ascultat în liniște și cu interes, bacu vedită delectare sunetele armonioase ale limbii noastre dulci. Căci mai toți membrii maghiari vorbesc, ori pricep limba română.

Vorbirea d-lui Dr. Al. Vajda a făcut impresie și asupra maghiarilor și a fost mereu secundată de aprobările vii ale cetei membrilor români.

Moțiunea comisiei permanente de a se vota încredere cabinetului Tisza, din partea Românilor nu s'a primit.

Celelalte puncte din program, fiind de mai puțin interes general, s'au luat simplaminte la cunoștință, fără desbateri, afară de unele, cari însă nu i-au privit pe Români.

Am așteptat, ca membrul românii esteri să se prezinte în număr mai mare. De asta dată însă îi scuză timpul nefavorabil de iarnă și inconvenientele călătoriei din depărtări, pe unde nu este cale ferală.

Apelăm însă cu toată căldura frățească, ca de altă dată să fie la postul lor, ca și prin număr să impunem.

Sentinela.

Vorbirea d-lui Dr. Al. Vajda-Voevod.

Ilustre Domnule Comite-suprem!

Onorată Congregație!

Venirea la putere a unui nou guvern este pentru noi români un eveniment de primordială importanță. Este dară un lucru prea firesc că suntem datori atât din considerație față de demnitatea noastră națională cât și din considerație față de sinceritatea politică, de oare-ce noi avem convingerea că și în politică se poate mai salutar rezultat ajunge cu ajutorul sincerității — să ne precizăm punctul de vedere și față de actualul guvern.

Guvernele din trecut dela începutul erii dualiste încoace ne-au fost din ce în ce tot mai ostile până ce a venit guvernul Széll și a lansat losinca politică frumos sunătoare a legii, dreptului și dreptății. Nu pot nega, dacă voesc să rămân credincios principiului meu: de a aplecia după merit și pe contrari, că sub ministrul-președinte Széll s'a simțit o adiere a unui nou curent tănăduitor bătând prin toate instituțiile acestei nefericite patrii. Dar' la urma devisa frumoasă lansată de Széll Kalmán a fost prăvălită de un munte de frase frumoase și dreptul s'a schimbat în călcare de drept, dreptatea în nedreptate, ear legea în ex-lex! — După anemica guvernare alui Héderváry a venit la cârma statului actualul premier.

Din punctul nostru de vedere al Românilor contele Stefan Tisza ne-a apărut la început corb alb între ministrii presidenți ungari căci acest bărbat a fost primul care din fotoliul de ministru președinte, a avut curajul civic să enunțe în exposeul său cea-ce antecesorii săi au ținut virtute patriotică a nega — că da, există naționalități nemaghiare în Ungaria și că acestea pe baza legilor positive au dreptul de existență și de liberă dezvoltare etnică culturală.

Noi Români am tresărit la auzul acestor bărbătești și cinstite enunțate. Am tresărit crezând că poate prevedința ne-a trimis pe fiul ca să îndrepte cea ce tatăl greșise în contra noastră și astfel în contra intereselor bine pricepute ale patriei noastre comune. Am tresărit văzând atăta respect de lege și atăta sinceritate politică la un bărbat politic maghiar. Am tresărit, dar apoi ne-am învins surprinderea și comparând împrejurările cu mintea caldă și cu sânge rece, am ajuns la convingere că noi în vorbe nu ne putem încrede, căci vorbele zboară, dispar, atinse de adiere nimicire și un ministru president poate cădea preste noapte. Și ne-am făcut legea, că noi numai în fapte positive putem avea încredere căci prea adesea ne-am înșelat în tristul nostru trecut încrezându-ne în vorbe și în promisiți frumoase!

Sunt convins, deși D-voastră veți afla prea firesc faptul, că noi astfel nici în guvernul contelui Tisza încredere nu putem avea cât timp domnia sa nu-și va schimba vorbele frumoase în fapte concrete.

Și nu putem avea încredere cu atât mai mult, că vedem cum procesele desfășurate din trecut în contra nemaghiarilor și în deosebi în contra presei noastre se continuă după vechiul calapod.

Și am auzit din gura domnului prim-ministru, enunțându-i numeroase dela esposeul său încoace cari stau în directă contra-zicere cu principiile fixate de domnia sa în acel esposeu.

Dar' cu toate aceste noi voim să rămânem optimiști și să sperăm că iubirea de patrie și o profundă cunoștință a referințelor vieții publice sguduite ale Ungariei îl vor îndupleca să curme fluxul de nedreptăți ce se răsfrânge asupra nemaghiarilor și să-i procure în fine articolul de lege 44 din 1868 respect.

Ilustre Domnule Comite suprem!

Onorată Congregație!

Noi știm foarte bine că domnia voastră cu toții sugerați de continuelle izbucniri ale presei maghiare șoviniste în contra noastră, ne țineți de iridentism. Țin deci să constat și să vă asigur, că nouă în tot trecutul nostru nu ni-s'a putut dovedi până în ziua de astăzi nici un singur cas de iridentism. Nici că să poate altcum! Căci din stîlul nostru pe cât este de numeros elementul român din hotare în hotare, în această patrie nu s'a născut încă nici în singur iridentist și nici un singur român, care să fi stat în raport cu vre-un guvern străin, ori care să fi întreprins ceva în contra intereselor mari ale Ungariei.

Noi ne iubim patria, tot pe atât pe cât o iubim D-Voastră domnilor și cerem ca să ne recunoașteți dreptul și să ne faceți posibil că această patrie să ne fie și nouă tot pe atîta o mamă dulce pe cât ea vă este domniilor voastre, ear nu o mamă vitrigă — fără de a pretinde dela noi renegarea limbii noastre dulci și a legii noastre strămoșești.

De aceea noi așteptăm dela Contele Tisza, ca dînsul pe lângă executarea cea mai largă a legii despre naționalități să creeze o astfel de lege electorală, care să ne facă și nouă posibilă intrarea în parlament. Așteptăm ca să se intereseze de chestia poporului muncitor și a industriașilor căci poporul nostru poartă precum în acest comitat, astfel și în numeroase alte comitate serviciurile grele de dări în bani și ale dării de sânge, ear' ca recompensă e preterat, neîndreptătit și are să supoarte toate neajunsurile unei administrații slabe și a unei justiții nesuficiente.

Printr-o politică dreaptă față de naționalități, prin o politică agrară, chipzuită, prin o administrație și justiție bună, prin o legislațiune care să fie adevărata reprezentantă a popoarelor țării, prin o aranjare echitabilă a chestiei muncitorilor, eată prin ce mijloace să poate asigura pacea internă, înflorirea și viitorul fericit al patriei.

Dacă însă și guvernul Contelui Tisza, va merge înainte pe calea apucată și va crede că poate susține pacea internă prin ordinații secrete și publice și prin forța baionetelor, două mijloace de valoare fragilă și efemeră, atunci poate fi sigur guvernul că nu va trece nici un deceniu și noi nemaghiarii vom fi în aceeași tabără cu socialiștii, de oare-ce în contra lor și a noastră sunt aplicate mijloacele excepționale.

Căci deie-și ori cine seamă cât de minimală este deosebirea între tendințele urmate de noi și între cele urmate de socialiști, ba chiar și între programele noastre politice esențiale deosebire este numai chestia privitoare la biserică și școală. Cât de concilianți sunt socialiștii în aceste chestii chiar față de nemaghiari, este de obște cunoscut.

Nu mai în treacă am voit să ating aceste chestii importante pentru de a vă atrage atenția asupra faptului că noi deja astăzi stăm mai aproape de partidul social democratic decât oricare alt partid din țară. Dela Contele Tisza depinde foarte mult direcția ce vor apuca-o în viitor luptele nemaghiarilor.

Deie-i Dumnezeu înțelepciunea necesară, ca să alle calea cea ducătoare la consolidarea internă a păcii patriei și la fericirea și bunăînțelegerea frățescă a tuturor popoarelor. Și atunci noi vom fi primii cari vom vota încredere ori cărul guvern ungar dela care vom vede fapte pozitive întreprinsă în aceasta direcție. Cât timp însă din

partea Contelui Tisza nu avem decât vorbe frumoase și fapte contra-zicătoare vorbelor, noi încredere nu-i putem vota, ci luăm simplu la cunoștință numirea cabinetului D. Sale. Am zis!

DIN ROMÂNIA.

Alegeri parțiale. Senat: Alegeș: Inscrisi 276 Votanți 213 Anulate 25 Au intrunit: Colonel Al. Budișteanu, lib. 97 voturi. I. Comăneanu, conserv. 76 voturi. Dr. Meculescu, junim. 15 voturi. Balotagiu.

Tecuci: Inscrisi 181 Votanți 146 Anulate 2 Au intrunit: Nic. Cineu, lib. 18 voturi, Ion Lahovari, cons. 77 voturi, ales. C. P. Bobeica, junim. 7 voturi, A. P. Anastasiu, indep. 34 v. Plitos, indep. 6 v. Panu, indep., 2 v.

Camera: Teleorman: Inscrisi 568 Votanți 434 Au intrunit: C. G. Pietraru, 187 v. C. Disescu cons. 163 v. N. Buteulescu, jun. 22 v. G. Chiriteșcu lib. indep. 42 v. Ion G. Eliade, indep., 20 v. Balotagiu.

Tutora: Inscrisi 320 Votanți 265 Anulate 4 Au intrunit: N. Bujoreanu, liberal 92 voturi T. Emandi, conservator 117 v. Lupu Costache, junim. 52 v. Balotagiu.

Vaslui: Inscrisi 203 Votanți 149 Anulate 4 Au intrunit: Dr. Iorgu Molaș, lib. 36 v. P. Gorgos, cons. 21 v. B. St. Delavrancea, jun. 88 v. ales.

Felurimii.

Obiecturi de dragoste în Anglia. Fetele engleze nu întreabă frunzele de sălcâm, ori petalele crisantemelor ca alte fete, dacă le iubesc sau nu idealul lor. Ele procedează alt-fel: întind iubiților mâna cu mânușa ca s'o încheie. Dacă însă el se căsnește mult, greșește nasturii, sau o stringe, aceasta înseamnă că e iubită. Tinerii întrebuințează și ei procedul lor. În ziua următoare vizitează pe iubita lor și se face că uită la ea o pereche de mânuși rupte. Ziua următoare se duce și le cere. Dacă mânușile sunt înapoiate așa cum au fost lăsate, el poate să-și caute o altă iubită, iar dacă mânușile sunt înapoiate cusute la loc, aceasta înseamnă că e iubit.

Garda Sultanului. Garda însărcinată cu paza somnului Sultanului este condusă de opt generali cari fac gardă în toate nopțile curîndul, și sunt răspunzători de fidelitatea ofițerilor și a oamenilor puși sub ordinelelor.

Fie-care din cei doi generali primesc pentru fie-care noapte de pază câte 50 lire turcești.

Colonelul are 40 lire, majorul 35, căpitanul 30 și fie-care soldat o liră pe noapte.

Aceste sume se plătesc regulat în toată diminețele, căna garda de noapte cedează locul serviciului ordinar al palatului.

Fie-care gardă de noapte costă în total 200 lire turcești, sau 4540 franci.

Cea mai mare floare din lume. Insula Sumatra, atîta de bogată în minuni naturale, se mândrește că posedă cel mai mare gen de floare cunoscut. Nu e vorba aci de una din acele monstruosități datorite ingeniosității horticulturilor, dar cu adevărat o plantă sălbatică, care chiar nici odată, nu s'a putut cultiva în seră, ca multe alte plante tropicale.

Rafflesia Arnoldi, ast-fel e numită în onoarea naturalistului Arnoldi, care o descoperi, face parte din familia Cytinaceelor, plante parasite cari trăesc în detrimentul rădăcinelor copacilor. Prezența lor nu o cunoaște de cât la momentul înfloririi, la această epocă

se vede eșind din pământ un boboc, care seamănă cu o mare varza închisă, care dă peste puțin naștere floarei în chestiune. Dimensiunile acestei flori sunt aproape de un metru ca diametru și numai de opt sau zece centimetri înălțime. La mijloc se formează un vas care ar putea conține cinci până la șase litri de lichid și floarea cântărește mai puțin de 15 livre.

Petalele, de o culoare roșă deschisă, asemănătoare cu pielea omenească răspândește un miros îngrozitor, care se poate compara cu mirosul unui cadavru. *Rafflesia* se găsește în pădurile din toate insulele Sonde; dar' în Sumatra aceste flori ating cele mai mari dimensiuni.

Distracție de inginer. Un inginer englez, care de sigur este liber în toate seriile, și-a pus următoarea întrebare:

Ce forță ar trebui, ca să se ridice pământul?

Și sa dedat la o serie de operațiuni matematice, cari ne dau următorul rezultat:

Pământul cântărește cam la 120,000 de trilioane de quintali (1 quintal = 51 klgr.) Pentru a-l ridica la înălțimea de un picior, (1 picior = 32 centimetri) ar trebui o mașină de abur cu o putere de 10,000 cai, care ar trebui să lucre 70 de miliarde de ani. În timpul acesta enorm mașina ar trebui să consume mai mult de 80,000,000,000,000,000 quintali de cărbuni. Dar pentru a transporta această colosală cantitate de combustibil ar trebui un tren de 200,000,000,000,000 de vagoane, ceea-ce ar reprezenta lungimea suficientă, pentru a face de 45 ori ocolul pământului

Un cartof de 50 kilograme. În Colorado s'a găsit un cartof monstru, care are o lungime de 70 centimetru și cântărește mai bine de 50 kilograme. Fericitul proprietar s'a păzit să vinză sau să mănânce acest unic eșantion, ci l'a păstrat pentru reproducție. De altminteri nu cred, că s'a căit de această hotărîre, căci anul trecut a a obținut 390 Hectolitri de cartofi pe hectar, când obicinuit nu se produce pe astfel de suprafață decât 250 — Hectolitri.

Propunere de căsătorie prin balon. O faptă pe care au inscenat-o cinci fete americane frumoase în stațiunea balneară Atlantic City, va avea ca rezultat cinci logodne. Cele cinci fete frumoase ședeau vesele la țarmul mării, cind de odată vîzură apropiindu-se un bărbat, care le oferî spre cumpărare baloane.

Una dintre ele făcu propunerea ca fie-care fată să cumpere cite un balon de care să lege o scrisoare de amor și apoi să le dea drumul la voia întimplării.

Cinci bărbați tineri au fost fericii muritori cari au găsit baloanele. Ei cerură mina fetelor cari consimțiră.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 2 Februarie 1904.

— Serata ministrului președinte. Ministrul președinte contele Tisza, Duminecă seara, a dat o splendidă serată reprezentatională. 1500 de invitați au fost trimise și s'au și prezentat o mie de invitați în strălucitele saloane a palatului din Buda. Dame din aristocrația înaltă, clerul, armata, corpul consular, membrii casei magnaților, deputați dietali, reprezentanții comerțului și ai industriei, primăria Budapestei,

representanții presei, și alți dignitari și personalități a vieții publice au participat la serată. Din clerul român s'a prezentat P. S. Sa Episc. Aradului I. I. Papp și P. S. Sa Episcopul Orăzilor-mari D. Radu.

— **Steagul lui Bánffy în Dobrițin.** Bánffy a ajuns în fine acasă: în Dobrițin a desfășurat Duminecă steagul. „Civișii“ din Dobrițin l-au primit cu mare alai, chiar dela gară a fost dus în triumf, până la hotelul „Arany bika“. Aci civișii au savurat cu multă sete elocința lui Bánffy, au decretat partidul de înființat și s'a făcut la sfârșit un „magnum áldomás“. La banchet Bánffy a mai resuflat de câte-va ori și a șters naționalitățile de pe harta etnografică a Ungariei. Sărmana harta!

— **Lauda unei domnișoare române.** Ziarele din Oradea-Mare aduc elogii călduroase la adresa domnișoarei Lucia Popu, fiica judei de tablă, dl George Popu din Orade. Cu ocaziunea unui matineu ținut din partea institutului „Lyceul liber catholic“ din Oradea-Mare între debutanții a fost și gentila domnișoară Lucia Popu, care a cântat la pian *Fantasia XI* de Székely cu o desțeritate, care a umplut de admirație pe toți pricepătorii de muzică. A cântat cu o siguranță și precizie, ce denotă pe artista viitoare, are tehnică sigură și dovedește un simț extraordinar întru priceperea conținutului intern al școlilor de note. Publicul a fost încântat și a rebonificat pe frumoasa domnișoară prin un admirabil buchet de flori.

Felicitările noastre.

A fugi în voiagiul de nuntă. În 25 l. c. a descins la hotelul „Adria“ din Budapesta comerçantul de vinuri *Melitoris* din Zagreb cu tinera-soție *Getruda Weber*, cu care cu două zile mai înainte se cununase. Tinera păreche după nuntă a pornit în voiagiu spre Budapesta, de unde aveau planul să plece la Atena. O zi a locuit părechea în otelul „Adria“ când într-o după-amează au intrat în cafenea „Emke“ ca să iee cafea. Tinera, numai de două zile soție, era foarte agitată și distrasă și își arunca mereu privirea la masa vecină, la care acoperit de un ziar ședea un tiner elegant. Bărbatul n'a observat starea agitată a soției sale, și așa n'a bănuț nimic. când nevasta-i l'a rugat să se reîntoarcă la otel. ca să-i aducă balista, pe care-o uitase. Bărbatul prevenitor a grăbit imediat la otel, de unde puțină vreme s'a rentors. Cât de mare i-a fost însă surprinderea când n'a aflat decât locul gol al soției sale și chelnerul îi predase o scrisorică și un pachetaș pe care i-l încredințase doamna, care a plecat. În scrisoare nevasta își ia pe scurt rămas bun și serie că vechiul ei ideal a venit după densa și că merge cu densul. Donurile bărbatului le restituie în pachet. Il roagă însfârșit să n'o caute, căci nu-l va pute da de urmă. — Nevasta fugită — după cum a aflat poliția — încă în seara aceea a fugit spre Viena cu aman-tul ei, iar *Melitoris*, sentimental și trist s'a rentors la Zagreb, din voiagiul de nuntă.

— **Fostul deputat al Seghedinului în China.** Babó Emil fostul deputat al Seghedinului, care prin viață usuratică, ajunsese pe panta păcatului, după cum se vestește, e în China și acolo s'a pus pe viață nouă. muncind cu mâinile din zi și noapte. S'a făcut vier. A sădit vie și a făcut înfloritoare cultura de vii pe un întreg teritor acolo. Greșelile așa se vede l-au îndrumat pe o cale mai bună, munca l-a nobilitat.

Redactor acuzat de lesă majestate. Te depeșază din Halle: Tribunalul Sâmbătă a pertractat procesul de lesa majestate intentat redactorului Fette. Acesta scrisese în foaie, că într'un spital din Viena a murit un om necăjit și torturat de mizerie, care i-a fost rudenie împăratului Wilhelm. Procurorul a cerut pedepsirea acuzatului cu 6 luni temniță, tribunalul însă l-a achitat.

— **Sinuciderea unui major bulgar.** Din capitala Bulgariei vine vestea unei sinucideri sensaționale. Majorul Petrov, directorul institutului militar, s'a sinucis. Causă a sinuciderii este doala sa incurabilă, în oraș însă s'a răspândit

vestea că Petrov s'a sinucis pentru incidente asupra cărora planează taină,

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist *Morgenstern Gyula* și a strămutat locuința de ordinăție (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratică șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, piața *Andrássy Nr. 15*.

A apărut „**Moda Nouă**“, Nr. 3 anul II-lea, cu o serie de frumoase gravuri de toalete pentru d-ne, d-re și copii, pentru bal, serată, oraș, vizite; manule, corsage, etc., dând ca tipar gratuit:

O mantilă pentru serate.

Un bogat sumar conținând diverse articole interesante, din care cităm:

Cronica Modei, O căsătorie neașteptată (nuvelă), N'am cui! (poesie), Ancheta „**Model Nou**“ asupra bărbaților, Sfaturi pentru bucătărie, Cărți poștale, Buna purtare în societate, Mister (poesie), Buduarul femeilor, Cugetări, Lucrări femeiești (cum se face o perniță, cu ilustrație), Variațiile risului, O luptă între femei. **Farfuria pe ac** (distracție), **Septemâna**, Poșta medicului, **Deslegătorii** jocurilor, Poșta redacției, etc.

— 20 bani numărul. —

Petrecheri.

— **Concertul român în Oradea-mare** în loc de 25 Februarie 1904 cum sa tipărit, fiind atunci post, o să fie la 20 Februarie 1904.

— **Tinerimea română din Ilia-Murășană** și jur invită la **Petrecherea cu dans** ce o va aranja Joi, în 20 Ianuarie v. (11 Februarie n.) în sala dela „**Vânătorul**“ din Ilia, în favorul copiilor săraci dela școala confesională gr-or. română din Ilia. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 3 coroane.

— **Bal mare** se va aranja la 6 Februarie n. a. c. în favoarea bisericeii și școlii gr-or. române din Elisabetinul-Timișorii în localitățile **Café-Erzsébet (Novotny)** din Elisabetinul-Timișorii. Gavriil Selagianu, m. p. paroch. Adam Toth, m. p. episcop bis. Inceputul seara la 8 ore. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 4 cor. În pauză se vor juca jocurile naționale „**Batuta**“ și „**Călușerul**“. Suprasolvi-rile se primesc cu mulțămintă și se vor cu ta în public.

— **Societatea de lectură a femeilor române din Turda** și jur invită cu tot onorul la **Serata musicală-declamatorică** împreună cu dans, ce o va aranja Duminecă, în 14 Februarie st. n. a. c. în sala cea mare dela „**Hotel Europa**“ din Turda. Inceputul la 7 ore și jum. seara. Prețul de intrare: De persoană 2 cor., de familie până la 3 membri 4 cor., dela 3 membri în sus 6 coroane Turda, Ianuarie 1904. Comitetul arangiator. Venitul curat e destinat Societății.

— **Tinerimea română din Sibiu** are onoare a invita la **Balul-Albastru** (mască) ce-l va aranja în sala dela „**Unicum**“ la 11 Februarie 1904 st. n. Inceputul la 8 ore seara. Intrarea: de familie 6 cor., de persoană 2 cor., loge a 12 cor. Comitetul: Dr. Tiberius Brediceanu, president. Dr. Aurel Crăciunescu, secretar I. Dr. Aurel Nyilvan, secretar II. Iuliu Enescu, cassar. Ioan Budiu, controlor. Venitul curat e destinat „**Reuniunii femeilor române din Sibiu**“.

Dansatoarele sunt rugate a se presenta în costumul albastru prescriș, care se poate procura dela firma **Kathi Späck** din Sibiu și va costa (haina și pălăria complet) 10 coroane; dansatorii (nemascăți) în toaletă de soirée, cu cravata albastră ce o lîferează firma I. Wer-mescher. Tot de aci se procură masca și evantaiul (albastru) pentru dame.

Cu eventuale informațiuni servește comitetul.

— **Producțiune** se va aranja de către Reuniunea gr-cat. de cântări „**Concordia**“ din Oravița-rom Duminecă în 7 Februarie 1904 st. n., în sala „**Impăratul Austriei**“ din loc sub conducerea dlui Ioan Bogdan, învățator, cu următorul: program I. Concertul. C. A. Karász: Astăzi e ziua de sârbătoare, cor bărbătesc. A. Sequens: Ști mândro. cor micst. M. . . ; Brancoveanu Constantin, cor bărbătesc. * * Haf dorule haf, cor micst. A. Popovici: Dorul Ardeleanului cor bărbătesc. II. Teatrul. Păunașul Codrilor. Feerie națională în 3 acte de A. L. Bobescu.

PARTEA LITERARA.

TEATRUL DIN ARAD.

Repertor săptămânal.

Mercuri: „**Primăvara**“, operetă.

Joi: „**Csodagyermek**“, comedie.

Vineri: „**Koldus és Királyfi**“, operetă.

Sâmbătă: „**Koldus és Királyfi**“, operetă.

In luncă.

— **Idilă românească de Carmen Sylva** —

(Urmare dela N-rul 15)

XX.

Acum te-au luat și te-au băgat în pământ. și oamenii au voit să mă ia, dar am clătinat numai din cap, de oare-ce trebuie să stau pe vechiul nostru loc, ca să pot muri mai ușor, ca să aud mai ușor vocea ta, când mă vei chema din pământ. Astăzi am stat pe mormintul tău și de o dată auzii strigând: „**Evangheli! Evangheli!**“ De atâtea ori și foarte lămurit. Și mi-am apăsât sinul de pământul care te acopere, și mi-am pus lața pe el, pentru ca tu să simți, cât de aproape sunt, și te strig într'una: **Soare! Soare! Soare!** Nu mai rostesc alt-ceva de cât **Soare!** Și atunci mă vei lua! N'am dureri și sunt așa de obosită, cu deosebire pieptul este atât de obosit, de oare-ce n'am putut de loc să plâng. când am cântat bocetul morților, atunci n'am plâns. Și trupul lui era atât de moale, când l'au băgat în pământ, ceea-ce va să zică că mă va lua în curând, căci n'am pe nimeni altul ca să-l ia, de cât pe mine singură!

Viu Soare! încă n'am mâncat de când te au băgat în pământ nici nu voesc să mănânc ca să fiu mai repede la tine, voesc să fiu la tine mai înainte să bag de seamă că tu nu m'ai așezat lângă tine, și că este rău sub pământ. Să simți că sunt la tine, îndată, îndată, **Soare, Soare!** Să știi că nu poți să fii fără mine, nici în viață nici în moarte, nici în somn, nici deștept, dacă nu poți să te deștepți!... Ei să nu te poată smulge de lângă mine. Cănele moare pe mormintul stăpânului său, să nu mor eu care am fost pentru tine. mai mult ca un câne, și mai mult ca coșul tău, și mai mult ca căsuța ta! **Soare! Soare! Viu! Viu,** căci mi se strânge peptul și nu pot să răsufiu!

Aceasta vine de acolo, că nu pot să plâng, și tot sângele din mine, îmi vine în gură! Cât de roșu era!

Și cum m'a înăbușit! Și cât de obosită sunt! Nu eram înăbușită când mi-a venit sângele, dar nu puteam răsufia și-atunci el îmi striga mereu. **Evangheli! Evangheli!** Atunci sângele gâlgăi în gâtul meu și atunci nu te auzii, dar după ce se făcu tăcere, mai înainte să vină un nou șiroiu, atunci te auzii iarăși strigând tare și atunci eram veselă și simțeam că mă fac mai slabă, foarte slabă. Și atunci mă bucurai. Dacă vine încă sânge mult atunci tot sângele mi se va duce din trup și atunci voi fi moartă și nu voi mai simți nici o durere! Nici acum nu simt multă durere, dacă nu te-ași auzi dacă m'ași gândi că tu m'ai putea uita în mormint! Dar aceasta nu poți să uiți pe mititica ta mireasă, căci tu ești al meu! Și toate pietrele cari le-ar pune peste tine, nu te vor putea împedica ca să ridici mâna, în noaptea tăcută și mă iei la tine, ca să pot zace la tine și să te încălzesc în pământul rece!

(Va urma).

Economie.

Chestiuni de dare.

III.

Darea progresivă, impositul progresiv, diferă de cea proporțională (simplă) prin aceea, că pe când la cea din urmă cuotă sau procentul de dare, după suta de venit e stabilă, după-cum am arătat mai sus, la cea progresivă cuota de dare crește împreună cu venitul sau mai corect zis, crește împreună cu suma impositabilă după o anumită scală d. e. pentru cea dintâi mie cu 1%, pentru a doua cu 2%, pentru a treia cu 3% și așa mai departe: sau poate crește și așa că de câte ori venitul se dublează, darea se triplează, în care cas, dacă s'ar lua d. e. după un venit de:

Coroane 500 o dare de coroane 5.—	după cor. 1000 s'ar lua coroane 15.—
» » 2000 » » » 45.—	» » 4000 » » » 135.—
» » 8000 » » » 405.—	

și așa mai departe.

Este evident, că continuându-se scala progresiunii fără limită ar ajunge în fine așa de departe, că darea ar absorbi tot venitul. Faptul acesta încă se aduce drept motiv contra dării progresive, dar fără cuvânt, căci nu cere nimica o dare progresivă fără limită, așa ceva ar fi absurd, căci ar ajunge lucrul așa departe, că darea să fie mai mare, ca venitul. Din contră să cere, sau cel puțin să presupune, statorirea unei limite, până la care să meargă progresiunea neschimbată de jos în sus, sau se poate purcede de sus în jos, statorindu-se pentru un venit mare o dare fixă și aceasta apoi să se modereze treptat pentru măriri de venit mai mici, în care cas sistemul de dare ar fi degresiv, dar ar implica în sine pe cel progresiv, va să zică darea progresivă ar fi în același timp și degresivă. Cu toate acestea aceia, cari folosesc ambele expresiuni, dare progresivă și dare degresivă fac deosebire și în fond între una și alta și anume: sub dare degresivă înțeleg acel sistem, acel fel de dare, la care urcarea gradată în sus sau micșorarea gradată în jos a procentului de dare se face pe o scară mai scurtă, adică se ia ca limită, până la care se sue, sau dela care se coboară, o mărime relativ moderată, d. e. să sue dela 1% până la 3%, maximum până la 4—5%, excepțional până la 6—8%, sau să micșorează, dela acestea în jos, ca astfel să rămână un număr mare de contribuabili cu procent de dare neschimbat; sub dare progresivă însă înțeleg din contră un astfel de sistem, care urcă procentul gradat până la cele mai mari sume de venit sau îl micșorează dela aceasta în jos, îl urcă d. e. dela 1 procent pentru venit de 1000 cor. până la 20 procente sau 25 procente la venitul de 100.000 cor. astfel, ca cele mai multe venituri să între în progresiune, să fie diferit impositate sau încărcate cu dare și numai puține sume să rămână cu un procent de dare lics. (va urma).

Arad, 2 Februarie

„Bihoreana“ institut de credit și economii societate pe acți în Oradea-mare. Am primit raportul Direcțiunii și a comitetului de reviziune pe al V-lea an de gestiune (1903). Direcțiunea face o reprivire asupra celor 5 ani trecuți dela înființarea institutului și constată că împotriva împregiurărilor financiare nefavorabile, a concurenței și a greutăților începutului, institutul este în continuă dezvoltare și înflorire.

Activele institutului la finea anului 1903 au fost cor. 3,062,362.70 fil., cu cor. 192,209.74 mai mult de cât în anul precedent.

Starea depunerilor la 31 Decembrie 1903 a fost 1,123,491 cor. 30 fil. cu 230,016 cor. 34 fil. mai mare de cât în anul precedent.

Cu dotarea din venitul anului 1903 fondul de rezervă va ajunge la cifra de 50.000.

«Bihoreana», deși tineră, așa se vede își va cuceri încurând între institutele noastre, locul care i-se cuvine conform însemnătății aceluși colț de țară românesc pe care-l reprezintă.

Societate de întreprinderi. Suntem informați, că în Oravița s'a realizat o societate de întreprinderi, care ne face o sinceră bucurie.

Între societari aflăm numele simpaticului tiner din Arad dl Dimitrie Boitor arhitect, care asociându-se cu d-nii Ioan Cotirlă și fiul, sculptori și tâmplari, Filip Matei pictor și auritor și Dumitru Bagheria lăcătar, va deschide încurând în Oravița cancelarie de arhitectură și întreprinderi de zidiri. Asociații au format un capital social din mai multe mii coroane, destinat pentru vadiu la lucrări. Din venitul ce va rezulta din întreprinderi, sunt destinate 2% pentru fondul de rezervă. Societatea întreprinde ori-ce lucrări de zidire, sculptură, pictură, auritură și fâurarie. Atât dl Boitor cât și ceilalți tovarăși cunoscuți publicului românesc în multe părți, sunt chezașie bună pentru înflorirea asociației lor căreia-i dorim mult succes.

— Dl Em. Costinescu, ministru de finanțe al României a însărcinat pe dl Drăghicescu, inspector financiar, cu facerea lucrărilor preliminare, în vederea unor radicale modificări a legii vămilor, care urmează să fie pusă în concordanță cu nevoile economice de azi și cu regulamentele privitoare la această lege, în aplicare dela 1874 până astăzi.

Licitațiune minuendă.

În lipsă de reflectanți suficienți, neputându-se ține licitațiunea desfiptă pe ziua de 11/24 Ianuarie a. c. prin aceasta de nou se publică licitațiune minuendă pentru renovarea s. bisericii gr.-or. rom. din Seceani, protopresbiteratul Timișorii, cu prețul de esclamare 6264 cor. 18 fil.

De renovat sunt: acoperirea bisericii cu tinichea (pleh), facerea de nou: 3 uși și scaunul coperișului, pardosirea bisericii, repararea turnului, cerimei, ferestrelor, scaunelor precum și alte reparări mai mici.

Licitațiunea se va ține în 11/14 Februarie 1904 d. a: la 2 ore în localitatea școlii de aici. Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Planul și proiectul de spese precum și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Seceani, 12/25 Ianuarie 1904.

Vasilie Roman,
par. pres. com. par.

Dimitrie Suciu,
not. com. par.

Arverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Albina« nagyszabású takaré- és hitelintézet végrehajthatónak, és a »Viktoria« takaré- és hitelintézet, ugy dr. Dénes Jakab buttyini ügyvéd, nemkülâmben Scher Gyula kizindiai lakos a hódosi 5. számú telekjegyzőkönyvi ingatlanokra nézve Pop Aron-

nal szemben ezennel kimondott csatlakozó társainak, — Pop Aron és Kerbej András hódosi lakos végrehajtást szenvedők elleni 1578 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a buttyini kir. járásbiróság területén fekvő és a hódosi 5 számú A I. 1. 2. 4—6 sor. (23—24) 298, 580, 666, 737 hr. szám és a hódosi 35 számú telekjegyzőkönyvben A I. 1. és 4. sor, (99—100) és 514 hr. szám — és a hódosi 210. számú telekjegyzőkönyvben A I. 1—4. sor, 319/b. 454/b. 675/b. 758/b. hr. számú ingatlanok 437 kor.- 397 kor.- és 672 korona kikiáltási árban az 1904. évi február hó 12. napján délelőt 10 órakor Hódos községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek miatt fog eladatni u. m:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígert nem tétetik, az árverendő ingatlan a kikiáltást áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartóznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 43 kor. 37 fillért, 39 kor. 70 fillért és 67 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, — vagy az 1881. 60. trv. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kikiáltott elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, — a másodikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, — minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt szabályszerű betéti kérvény kapcsán az 1881. december 6-án. 39425. I. M. sz. alatt kelt rendeletében előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letét pénztárnál befizetni.

A bánat pénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hatóságánál — es Hódos, Kujed, Berza községek előjáróságainál megtekinthetők.

Borosjenön, 1903. évi desz. hó 31-én. Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Horváth kir. albiró

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

În atențiunea publicului ziditor!

Am onoare a duce la cunoștință M. On. public, că cu 1 Martie a. c. deschid în Oravița

cancelarie de arhitectură, întreprind spre efectuare tot felul de planuri și zidiri.

Totodată fac cunoscut M. On. public că întreprinderile de zidire și aranjamente le execut asociat cu domniul măiestrii român: Ion Cotirlă, și fiul Filip Mateiu pictor și auritor și Demetriu Bagheria, lăcătar.

Cu distincă stimă
Demetriu Boitor,
arhitect-întreprinzător.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebuintarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngrețosării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698—110

SPIRT CONTRA REUMEI (spi. tul „Mankóse“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de: reumă, de cangrenă, amortirea maschiilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jughitură, paralizii, amorteala de mușchi și vine, precum și pentru învierea pielii etc. La stăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile terțitor, înainte și după tură mai lungă, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acții în

NÁDLAC (Nagy-lak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipototecară, credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amonete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; car deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

Direcțiunea.

Örményi Gyula, ciasornicar.

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primește se repar ciasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat încă atelier în cari să se lucreze mai ieftin.

943 15—50

Am un deposit de tot felul de

ciasornice de buzunar și de părete,

precum și orologi cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

DESCHIDERE DE PRĂVĂLIE.

Avem onoare a atrage atenția binevoitoare a damelor din loc și provincie la

atelierul de modă pentru dame

ce-am deschis tocmai acum și am provăzut conform recerintelor moderne, în

ARAD, strada Deák Ferencz n-rul 7.

unde confecționăm, după facon modern, jachete, mantale de călătorit, haine pentru easă și stradă, precum și tot felul de haine pentru copii, frumos și pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Rugându-ne pentru sprijinul prea st. dame, semnăm

cu deos. stimpă

Kaiser Ferencz și soțul,
eroitori de dame.

1055 28—30

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserică).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav finanțial pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat.

935 73—80

Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provinciă, că în

Arad, strada Kossuth n-rul 18

am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trasuri

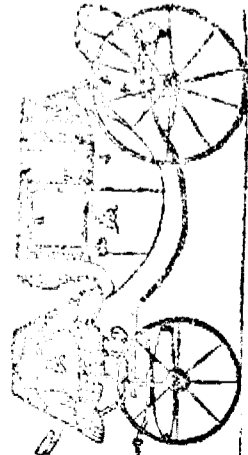
corespunzătoare recerintelor moderne.

Indealinesc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corășon-zătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că numai în fabricii de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimpă

1068 18—30

Kiss Odón, fabricant de roți și trasuri.

Atelier de edificii și reparaturi de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr. 9,

un atelier de

zidiri și reparaturi technice și de mașinării.

Primesc ori-ce lucrare în bransa aceasta, lucrări noue și reparaturi ș. a., arangiamet de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

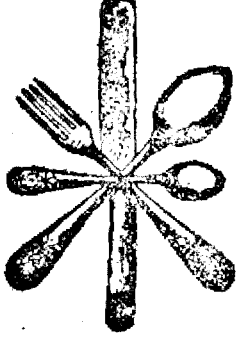
că deosebită stimă:

KISSERNÓ,

lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

110 1—15

Un bilanț de economie CASNICĂ.

In prețuri uimitor de ieftine răspândesc în toate părțile din magazinul meu prea încărcat

61 8—12

obiectele mele de argint mexico de renume universal prin eselența lor, și anume:

- 6 buc. cuțite de masă argint mexico
- 6 „ furculițe „ „ „
- 6 „ lingure „ „ „
- 12 „ lingurițe „ „ „
- 6 „ cuțite de dessert „ „ „
- 6 „ furculițe de dessert „ „ „
- 1 „ lingură mare de supă, „ „
- 1 „ lingură „ de lapte „ „
- 2 „ sfeșnice elegante de masă pentru salon

46 BUC. laolaltă numai 6 FL. 50 CRUCERI.

Fie-care cumpărător primește pe lângă acestea drept remunerație pe lângă garanță un cântar casnic pentru greutate de 12½ chilo — gratuit. Argintul de mexico este un metal alb pentru acărui durabilitate primește asupra mea garanță pentru 25 ani. Se trimite în urma trimiterii banilor ori la cerere prin rambursă din magazinul din Europa.

Casa centrală de circulație Denkes József, Budapesta VII. Hernád 54.

SFETNIC JURIDIC

(Auto-advocat) carte folositoare pentru ori cine, pentru-că cu ajutorul ei afacerile sale de caracter juridic și judecătorec, fără spozon, pot fi învoacat singur și le poate câștiga. Mai de 30 de feluri de legi, în de sub legi, de contribuție, căsătorie, legea comercială, lege despre pregătirile industrișilor, lege industrială, lege despre intruniri publice, noua lege despre emigrări și despre pașapoarte. Se poate comanda pentru 4 coroane la Casa centrală de comerț. I. Denker (Denker József központi áruház) Budapesta, VII, strada Hernád Nr. 54.

Pentru 5 cor.

trimite 4½ chilo (vre-o 50 buc.) — puțin deteriorat

sapun de lux

extra-ordinar de fin de roze, de lapte, de liliie, de rezeda jazmin, violete. Se trimite trimițându-se banii înainte ori la cerere cu rambursă

I. Denker str. Hernád 54.

Carte de afaceri pentru industriași!

(Iparosok üzleti könyve) sub acest titlu a apărut o carte folositoare. Na e o serie, și registrul și spuză or se aprilor meserișilor. Colecțiile se explică ele în sine și prin urmarea de carte de destinație, dacă nici n'a înțeles comtabilitatea, o poate ușor înțehi.

Cartea contine 3 feluri de registre, comande, muncă pe data calcilor și școala personalului, unifică deci în sine tot ceea ce pentru meseriș e necesar și poate în evidență. Se poate comanda prin asemnă, legat, în creț de 4 cor.

Casa centrală de comerț Denker József Budapesta, VII, Hernád Nr. 54.

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalie noua!

Următorul D-nei Ved. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

67 19—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20). Casa contelui Nádasdy, colțul străzei Forray.

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan, pentru cafea, ceai; vase de la-voir, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șcl.

Petrol de cristal,

litru 20 cr. (40 fil.).

Pravalie noua!

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387

BRAUN N. A.

depozit de color.

Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

Mare deposit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.

— Comande din provincă se

1034 88— efectuează prompt și solid —

— Pachetarea gratuit. —

Cel mai ieftin izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frante)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1005 110—

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templului.

— Telefon nr. 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 70—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Diplomă de argint 1885. Budapesta.